

הלכות שבת--ישיבת רבנו יצחק אלחנן ירושלים עיה"ק
ס' שכא

מלאכת טוחן 3

אין טוחן אחר טוחן

טור ב'י שו"ע ורמ"א שכא:יב וסע' ח' , באור הלכה ד'ה לפרר, גר"א כאן בשם התוספתא, חזון איש נז ד'ה ענין, רב רמון 708-709. חיי אדם ז:ד מחמיר לכתחילה.

בטעם דאמרינן אין טוחן אחר טוחן--גר"א הנ"ל, משב"ז (י) שטוחן חייב דווקא כשהתחיל כגוף אחד וטוחן לבינה אינה חייבת ושאינו טוחן רגב עפר שכך לומדים מהמשכן. אולם החזו"א (נז) כ' הטעם משום שהוא חיבור אדם. וממילא מסביר הדין של מתכת שחיבר ע"אדם. במנחת אהבה עמ' רס"ה--רע"א. תוס' ביצה יד. ד'ה בית הלל מקור לדברי החזו"א והעיר בשמירת שבת כה' ו (יא) דלכאוי לדעת שניהם יש להתיר לטוחן לבינה. ויש להוסיף לפי הגר"א אמרינן דכבר אזדי' כח טחינתה וחי"ב.

דיונים ונפקא מינות

- 1) **יותר דק מטחינה ראשונה--משב"ז (י) שמתיר (ואולי הפרמ"ג לשיטתו שכר אינו גוף אחד אולם מו"ר שליט"א בב'י ס'ק' ל" נוטה לחומרא.**
- 2) **ירושלמי נ: "שחק חסף" ורש"י דף עד: ד'ה שבע משמע דיש טחינה אחר טחינה**
- 3) **השף לשון של מתכת וצורור עפר--רמב"ם ז:ה, מ"ב (מה) חייב בשמירת שבת כה' (יא) מסביר דלמרות שאין טוחן אחר טוחן היינו דווקא חיבור של אדם. ולדעת הפרמ"ג צ"ע.**
- 4) **טיט על בגדו האם מותר לפררו--שו"ע שב:ז ורעק"א שם, לדעת הגר"א והחזו"א ע"פ שיטתם יש לת' קושיית רעק"א. מובן**

עוד הסברים בפוסקים האחרונים במקרים שאינם מתירים באין טחינה אחר טחינה

- 1) **יש טוחן אחר טוחן בדברים שאינם גידולי קרקע--אגלי טל (כא) עיי"ש מה שתי', ילקוט יוסף עמ' שצד-שצז.**
- 2) **בטלה טחינה ראשונה--שביתת השבת פתיחה (ז) בטלה טחינה ראשונה וכן שמעתי ממו"ר שליט"א לת' קושיית רעק"א, וכ"כ בארחות שבת עמ' רכב רב ריביאט 467-470 גם בדעת החזו"א.**

השלכות למעשה

- 1) **גלולות--שמירת שבת כה' (לג:ד) מותר.**
- 2) **שוקולד--שמירת שבת כה' ו:יא מתיר ארחות שבת עמ' רכג אוסר רב רמון משתדל להסביר המח' במציאות אם שוקולד בטלה טחינה ראשונה. ואולי השמירת שבת כה' רק חושש להחזו"א ופרמ"ג ולדעת שניהם יש להתיר גלולות ושוקולד דהוי חיבור אדם וגם אינם מתולדה אחת.**

טחינה בכלי

טור בית יוסף ושוע שכא:י, באור הלכה סע' יב ד'ה מידי וד'ה לפרר,
 --Egg slicer-- שמירת שבת כה' ו: הערה יב, אגרות משה ד:עד-ד.
 Bread Slicer--ביצחק יקרא סעיף ח. -